

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Internasjonale relasjoner

Vår referanse	Vår dato
14/01316-6	16.10.2014
Deres referanse	Deres dato
14/3683	07.07.2014

Høring – evaluering av kvoteordningen

Vi viser til brev fra Departementet datert 7. juli 2014, referanse 14/3683, og tilsendt rapport/evaluering av dagens kvoteordning.

Kunnskapsdepartementet og Norad ønsker høringsinstansenes tilbakemelding på vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i evalueringsrapporten. Det er videre identifisert enkelte problemstillinger som ønskes vurdert særskilt, jf. pkt. 1.1 og 1.2 nedenfor.

NHHs generelle vurdering av den foreliggende evalueringsrapporten.

Evalueringen er svært grundig og gir etter NHHs mening en god oppsummering og analyse av kvoteordningen – både evalueringen av dagens ordning og forslagene om en fremtidig administrasjon av ordningen.

Norges Handelshøyskole slutter seg til flere av anbefalingene fra evalueringskomiteen. Dette gjelder spesielt anbefalingen om å knytte forvaltning av et fremtidig program opp mot SIU, som så kan ha direkte kontakt og samarbeid med de norske institusjonene som deltar i ordningen. På den måten kan en fremtidig ordning inneholde en stipendordning for de studentene som blir tatt opp i programmet. Denne anbefalingen vil fjerne Lånekassen som en aktør i fm ordningen. Dette vil igjen løse opp i mye byråkrati og regelstyring og dermed også fjerne problemstillingen knyttet til konvertering av lån til stipend for stipendiatene.

Vi er også enige i den generelle anbefalingen om at et fremtidig kvoteprogram bør styres mot gradstudning på Master og PhD-nivå.

1.1 NHHs vurdering av Kvoteordningen som virkemiddel for internasjonalisering av norsk høyere utdanning

I høringsbrevet bes det om tilbakemelding på 9 ulike spørsmål knyttet til kvoteordningen som virkemiddel for internasjonalisering av norsk høyere utdanning og som virkemiddel i bistandspolitikken. Spørsmålene besvares på bakgrunn av vår egen institusjons erfaringer og behov.

1. Forslag til alternativ bruk av midlene som ligger i kvoteordningen.

Kvoteordningen er én av flere eksterne finansieringskilder som høyere utdanningsinstitusjoner har mulighet til å benytte for å nå sine internasjonaliseringsmål. Ordningen skiller seg ut fra andre

program med sin todelte målsetting (internasjonalisering og bistand) og også ved at midlene benyttes for å finansiere studier i Norge for studenter fra en gitt gruppe land. Om midlene ikke skal overføres til andre program, er det viktig at ordningen fortsetter å ha en klar profil. Ved Norges Handelshøyskole ser vi et klart behov for stipendordninger for internasjonale gradsstudenter og vil sterkt anbefale at midlene fortsatt benyttes til dette formål. Skal bistandsmålsettingen opprettholdes, er det behov for en revidering av hvilke land som skal inngå i programmet. En alternativ bruk ville være å frikoble disse midlene fra bistandspolitikken og benytte dem til å tiltrekke høyt kvalifiserte internasjonale studenter uansett opprinnelsesland og om det foreligger partnerskapsavtaler.

2. a) Omdefinering av midlene til partnerskapsprogram

Det foreligger allerede flere program som har som mål å utvikle partnerskap mellom norske og utenlandske institusjoner. Utvikling av partnerskapsavtaler er mer omstendelig, administrativt betydelig mer ressurskrevende å drifte og byr på større kvalitetssikringsutfordringer enn finansieringen av internasjonale studenter innenfor ordinære studieprogram. Skulle man gå inn for en slik ordning vil vi sterkt anbefale at søknadsprosessen blir så effektiv som mulig. Et godt eksempel til etterfølgelse er Norgesuniversitetets to-etappes søknadsprosess. Det vil redusere arbeidsmengden til de institusjonene som ikke når frem med sine søknader i prekvalifiseringsrunden.

b) Hvilke land bør et eventuelt partnerskapsprogram rette seg mot

Et partnerskapsprogram som har som mål å styrke undervisning og forskning for begge/alle parter vil vanskelig kunne defineres uten å differensiere med hensyn til fagområder. En forutsetning må være at det finnes institusjoner som har et tilfredsstillende akademisk nivå innenfor det angjeldende fagområdet. Hvis bistandsmålsettingen skal opprettholdes vil kompetansebehovene i partnerlandene måtte tas hensyn til. Videre vil et slikt program kunne styrkes ved at norske bedrifter i partnerlandene kobles inn, noe som vil kreve en case for case vurdering av potensielle bedriftssamarbeidspartneres bidrag og kompetansebehov.

c. Hva slags samarbeidsaktiviteter bør et eventuelt partnerskapsprogram rette seg mot

Det finnes allerede en rekke ordninger rettet mot ulike geografiske områder som beskriver ulike former for samarbeidsaktiviteter innenfor både forskning- og undervisning. Det er betimelig å spørre seg om det er behov for ytterligere program av denne typen.

3. a) Kvoteordningen som velegnet virkemiddel for samarbeid med BRIKS-landene

Kvoteordningen i sin nåværende form er lite egnet til å styrke samarbeidet med BRIKS-landene. Skal den rettes mot disse landene bør bistandsmålsettingen nedtones eller bortfalle. Samtidig er det verdt å ta med seg at inntektsfordelingen i disse landene er svært skjev og at kvoteordningen fortsatt kan ha en rolle å spille når det gjelder å utdanne høyt kvalifiserte studenter fra disse landene.

b) Bruk av midlene som ligger i kvoteprogrammet til etablering av nye former for virkemidler for økt samarbeid med BRIKS-landene

Vi anbefaler ikke å låse fast midlene i kvoteprogrammet til et relativt lite utvalg land. Norsk næringsliv er til stede i en rekke land i nærområdene til noen av BRIKS-landene. Videre har flere norske utdanningsinstitusjoner gode nettverk i en rekke andre fremvoksende land. Det vil kunne oppstå interessante samarbeidsmuligheter som vil kunne støtte opp under både internasjonaliserings- og bistandspolitiske føringer utenfor BRIKS-landene.

1.2 Kvoteordningen som virkemiddel i bistandspolitikken

1. Profilen til stipendiatene bør styres av behovet i det land de er rekruttert fra.

En styring av stipendiaters profil ut fra landenes behov vil kreve en kartlegging av kompetansebehovene i de enkelte landene, samt en case for case vurdering av den enkelte stipendiats profil. Det er naturlig å anta at PhD-kandidater i første rekke skal bekle akademiske stillinger ved hjemlandets utdanningsinstitusjoner. Disse institusjonene bør være sterkt involvert i utvelgelsesprosessen.

2. Økt bidrag til strategisk institusjonsbygging

Tilrettelegging av mobilitet blant både faglige og administrativt ansatte i ulike administrative enheter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner med sikte på kompetanseoverføring. Videre vil det være aktuelt å vurdere kompetanseoverføring fra akkrediteringsinstanser som NOKUT.

3. Strategisk samarbeid mellom norske utdanningsinstitusjoner og tilsvarende institusjoner i utviklingsland.

Slikt samarbeid vil ta ulike former alt etter utdanningsinstitusjonenes profil og strategiske mål. Ordningen bør derfor være fleksibel og tilpasset de ulike institusjonenes strategiske behov.

4. Bedre utnyttelse av kvoteordningen hvis den var relatert til andre ordninger under bistandsbudsjettet.

Norges Handelshøyskole har begrenset erfaring med andre ordninger under bistandsbudsjettet og har dermed ingen sterke synspunkter på dette punktet.

5. Eventuelle synergier eller motsetninger mellom institusjonenes internasjonaliseringsarbeid og samarbeid med utviklingsland.

Norges Handelshøyskole har svært høye ambisjoner hva gjelder kvaliteten på både utdanningen skolen tilbyr og forskningsaktivitetene. Det stilles derfor svært høye faglige krav til internasjonale studenter som søker opptak ved skolen. Kvaliteten på tidligere utdanning er således avgjørende og kan i praksis begrense muligheten for opptak av studenter med utdanning fra utviklingsland. Vi har imidlertid flere eksempler på studenter fra utviklingsland som er blitt tatt opp i både master- og PhD-programmet i sterk konkurranse med andre søkere. Skolen har også som målsetting å gi

studentene innsikt i internasjonale forhold herunder utviklingslandsrelaterte emner. Dette manifesterer seg både i kursinnhold (fokus på samfunnsansvar, bærekraftige forretningsmodeller, utviklingsøkonomi, naturressurser), i skolens ønske om mangfold i studentmassen og i enkelte av skolens forskningsområder.

6. Synergier/motsetninger mellom bidrag til fattigdomsreduksjon og utvikling og institusjonens mål og strategier.

Norges Handelshøyskoles strategi vektlegger bærekraftig utvikling og verdiskaping på den ene siden, og internasjonalisering på den andre. Der synes derfor å være synergier snarere enn motsetninger mellom bistandspolitiske mål og institusjonenes strategi.

Med vennlig hilsen

Sunniva Whittaker
Prorektor

John A. Andersen
Direktør Internasjonale Relasjoner